

СТАНОВИЩЕ

за дисертационният труд за придобиване на образователна и научна степен „доктор” на **Румяна Николаева Петрова** на тема
„РОЛЯТА НА АНСАМБЛОВОТО СВИРЕНЕ В РАННИЯ ЕТАП НА ОБУЧЕНИЕ ПО ОРКЕСТРОВИ ИНСТРУМЕНТИ“

Професионално направление 8.3. Музикално и танцово изкуство. Докторска програма
„Музикознание и музикално изкуство”

Факултет „Музикална педагогика“

Катедра „Класическо и Поп и джаз изпълнителско изкуство“

Академия за музикално, танцово и изобразително изкуство „проф. Асен Диамандиев” –
Пловдив

от **професор д-р ДЕЯН ЕВГЕНИЕВ ПАВЛОВ**

преподавател по „Оперно пеене с диригент” катедра „Музикално – сценични изкуства” към Вокален Факултет и „Оперно – симфонично дирижиране” катедра „Дирижиране и Композиция” към ТКДФ при Национална Музикална Академия „проф. Панчо Владигеров” – София

Творческата биография ,която представя Румяна Петрова дава информация,за професионалните и постижения. Работила е в Европа, Северна Америка и Южна Африка. Музикалното и образование включва две магистратури - Музикална педагогика в АМТИИ – Пловдив и Изпълнителско изкуство в Университета на Претория, ЮАР. Тези два профила определят творческата и позиция на „активно свирещ педагог“.

Изпълнителската и дейност започва с пет годишен стаж като оркестрант в симфоничните и оперни оркестри на Претория, Кейптаун и Дърбан в ЮАР. През 1999 живее в САЩ и работи като камерен музикант и солист. Изнесла е 15 концерта в Карнеги Хол в Ню Йорк, както и във Вашингтон, Бостън, Маями, и други градове по източното крайбрежие на САЩ. Преподава в продължение на 10 години в Консерваторията Бруклин в Ню Йорк и в музикалната школа Страдивари в Маями, където провежда активна политика за популяризирането на българската музика в чужбина и получава Годишната награда на фондацията „Bulgarian Virtuosi” през 2003.

В периода 2008-2018 преподава виола, камерна музика и оркестрово свирене в НУИ „Добри Христов“ – Варна, водеща е на седмично радиопредаване „Фестивалите“ в Радио Варна и работи в Дирекция Култура на Община Варна като мениджър на ММФ „Варненско лято“.

Като изпълнител участва на най-престижните български музикални фестивали - ММФ „Варненско лято“, ММФ Софийски музикални седмици“ и ММФ „Мартенски музикални дни“. През 2019 получава почетен плакет от „Софийски музикални седмици“ за осъществяване на дългогодишна съвместна дейност между СМС и „Варненско лято“.

Като педагог в НУИ „Добри Христов“ възстановява дейността на Младежкия симфоничен оркестър на училището, като в момента съставът осъществява над 8

концерта годишно. Организира съвместен проект между НУИ „Добри Христов“ и Община Варна: серия образователни концерти „Варненско лято за деца“ от деца-изпълнители за публика от деца с техните родители. За същия проект получава Голямата награда за цялостни постижения на БАРОК (Българската асоциация на работодателите в областта на културата) за 2019 година.

Педагогическите постижения на кандидатката са многобройните първи награди на нейни ученици от национални и международни конкурси, както и академичните успехи на завършилите ученици, които днес се обучават в най-престижните музикални академии у нас и по света.

Ръководител е на европейски проекти с участието на НУИ „Добри Христов“ – Варна по програмите „Коменски“ и „Леонардо да Винчи“ в периода 2012-2014. Има издадени два компакт диска с авторска музика и множество записи за БНР.

От декември 2019 заема длъжността „директор“ на НУИ „Добри Христов“ – Варна.

Дисертационният труд е в обем от 164 страници. Състои се от Увод, Три Глави, Заключение, Приноси и Библиография. Текстът съдържа 6 изображения на фрагменти от партитури, 2 репродукции на снимки, 11 таблици и 14 графики. Списъкът на използваната литература включва 69 източници, от които 25 на кирилица, 39 на латиница и 5 интернет източници. Към дисертационния труд са включени 3 приложения: (1) Анкети с участници в Младежки симфоничен оркестър – Варна, (2) Интервюта с преподаватели по оркестрови инструменти от НУИ „Добри Христов“ – гр. Варна и (3) Препоръчителна литература за работа с детски оркестри.

Дисертационният труд е обсъден и предложен за публична защита от катедра „Класическо и Поп и джаз изпълнителско изкуство“ към Факултет „Музикална педагогика“ на Академия за музикално, танцово и изобразително изкуство „Проф. Асен Диамандиев“ – Пловдив на заседание на катедрата от 24.01.2023г.

УВОДЪТ на настоящия труд представя подрастващите музиканти, които изучават оркестрови инструменти в музикалните училища с перспектива за академично образование и последваща реализация като професионални музиканти. Понятието „ранен етап на обучение“ се използва в изложението, за да опише фазата, в която младият инструменталист е придобил базови инструментални умения, но тепърва трябва да бъде изграден като музикант.

Предмет на изследването е ансамбловото свирене в ранен етап на обучение и неговото значение при формирането на индивидуалните инструментални и личностни качества на младия музикант, както и стимулиращата му роля за успешна академична и професионална реализация на младежите в областта на музикалното изкуство.

Изследователският метод включва разглеждане и анализ на различни компоненти, отнасящи се към темата: проследяване на детски оркестрови практики от Барока до наши дни; анализ на публикации от психолози и педагози относно ролята на ансамбловото свирене; представяне и обобщаване на резултатите от собствено изследване, осъществено чрез анкети с младежи-оркестранти и интервюта с техни преподаватели.

В своята професионална практика авторът на настоящия труд последователно експериментира с различни методики за музикално обучение и възпитание от Европа, Азия и Америка, изследвайки и сравнявайки техните опорни точки и добри практики. Като учител по камерна музика и оркестрово свирене авторът извършва десетгодишен експеримент, който включва наблюдение, събиране на данни и анализ на поведението на млади музиканти, които посещават ансамбли след четвъртата или петата обучителна година. При по-изявените инструменталисти ансамблите включват камерна музика и оркестрово свирене, а при останалите – основно оркестрово свирене. Има и контролна група от деца, които не участват в ансамбли.

ПЪРВА ГЛАВА – „Детски оркестрови практики от барока до наши дни“ има шест подточки, в които подробно и професионално са разгледани ансамбловото свирене ,резултатите и постиженията от работата на децата.Цитирана е практиката „Червеният отец“ на Антонио Вивалди,която е доказана през времето както и методът „Сузуки“ - съвременен метод за обучение на деца в ансамбловото свирене. Феноменът Ел Система е сама по себе си уникална тъй като е изцяло държавно финансирана и е образователна програма от доброволчески тип. Авторът е Хосе Антонио Абреу.

Следва историята на Филхармония „Пионер“ ,която е пример за всичко изложено до сега.

ВТОРА ГЛАВА - „Публикации по темата“ съдържа: видове публикации, публикации оценяващи ролята на ансамбловото свирене от гледна точка на психологията,ролята на ансамбловото свирене засегната в някои методики на обучение по оркестрови инструменти и изводи. При съпоставянето на гледните точки на цитираните автори на методики за обучението по оркестрови инструменти (струнни, духови и ударни) се наблюдават различни оценки относно ролята на ансамбловото свирене. Дисбалансът между трудността на репертоара и продължителността на репетиционния период за неговата подготовка в някои учебни оркестри е причина за недоверие от страна на някои педагози към оркестъра като към място, в което се допуска немарливо отношение към интонация и звукоизвличане. Докато този проблем е разрешим чрез правилно планиране на ансамбловите дейности, трябва да се отбележи, че очакванията на преподавателите по индивидуална подготовка относно създаване на солист от всеки ученик не винаги са конструктивни. Практиката доказва, че професионалната реализация на младия оркестров инструменталист е именно в оркестъра.

ТРЕТА ГЛАВА е „Собствено изследване“ на авторката. Състои се от Общо изследване ,където са приложени количествени и качествени изследователски методи. „Анкета“ - видовете анкети и ползата от тях и подробно са описани резултатите .“Интервюта“ е своеобразен поглед върху различната гледна точка на изследването от една страна на преподавателят ,от друга – на изпълнителят. Интервюирани са ученици свирещи на различни инструменти. „Резултати и изводи от изследването“ - съпоставяйки мненията на ученици и учители се вижда, че има пълно припокриване във високата им оценка за ролята на ансамбловото свирене в ранен етап на обучение като фактор за пълноценното изграждане на цялостния облик на бъдещия професионален музикант. Ако се прилага адекватно, с подходящ и съобразен с възрастта на децата художествен материал, свиренето в оркестър може в много голяма степен да подпомогне индивидуалното обучение по оркестрови инструменти в специализираните музикални училища.

ЗАКЛЮЧЕНИЕТО - Настоящият труд си поставя за цел да докаже важната роля на ансамбловото свирене в ранен етап на обучение по оркестрови инструменти и ползите му за децата, обучаващи се в професионалните музикални училища. Авторът изследва приноса на ансамбловите практики за формиране на основни инструментални и личностни качества при младите инструменталисти – качества, необходими за тяхната успешна бъдеща академична и професионална реализация в областта на музикалното изкуство.

ПРИНОСИТЕ на дисертационния труд:

По отношение на теорията на музикално-възпитателния процес, настоящият труд представя една осъвременена гледна точка към прилагането на ансамблово свирене в ранните етапи на обучение при оркестровите инструменталисти.

От гледна точка на личностното развитие и израстване, авторът поставя въпроса адекватното кариерно ориентиране на младия музикант с оглед на успешна професионална реализация.

Принос, свързан с практическото приложение на оркестровите инструменти, е аргументираното извеждане на петте важни елемента за правилно интегриране на ансамбловото свирене в цялостния музикално-възпитателен процес.

От гледна точка на дидактиката, авторът се надява чрез настоящия труд да положи основи за по-нататъшни изследвания по темата, както и за създаване на методология за систематичното изучаване на ансамблово свирене в ранните етапи на инструментално обучение, в съответствие със съвременните учебни планове за музикалните училища в страната.

Следва подробна библиография и описани всички публикации.

След като се запознах подробно с труда и изследванията на кандидатката Румяна Петрова уверено препоръчвам на научното жури да присъди образователната и научна степен „доктор“.

13.05.2023г.

Професор д-р ДЕЯН ЕВГЕНИЕВ ПАВЛОВ